

Društvo krajinskih arhitektov Slovenije
Jamnikarjeva 101, 1000 Ljubljana

Št. dopisa: UO10-00
Datum: 1/06/2009

Aleš Prijon
Komisar za zakonodajo

ZAPS
Vegova 8
1000 Ljubljana

Spoštovani!

Odgovarjamo na vaš poziv za predstavitev stališč Društva krajinskih arhitektov Slovenije (DKAS) o spremembah prostorske zakonodaje. V DKAS načeloma pozdravljamo poziv ZAPS za posredovanje predlogov za spremembe prostorske zakonodaje, vendar hkrati verjamemo, da sta bila Vlada in zakonodajalec doslej zadržana do spreminjanja zakonodaje zato, ker se zavedata potrebe po ustrezni analizi ZPNačrta, povezanih dokumentov in prakse, za pripravo potrebnih posegov v zakonodajni okvir.

V DKAS namreč večino problemov, ki jih čutimo z izvajanjem veljavnega zakona (ZPNačrt) povezujemo prav s tem, da je bil ta zakon pripravljen brez predhodne ocene stanja in na osnovi nekritičnih stališč in pričakovanj različnih udeležencev v urejanju prostora. Posledice takega nastanka zakona so problemi v praksi. Večina težav izvira prav iz gluhosti zakonodajalca za predloge iz prakse.

Čeprav je pragmatično gledano trenutno v praksi več kot akutna težava sama operacionalizacija izdelave občinskih prostorskih načrtov in so spremembe podzakonskih aktov tako rekoč nujne, želimo v DKAS poudariti pomen premišljenega in res argumentiranega pristopa k spreminjanju zakona. Pri tem je treba poskrbeti tako za horizontalno kot za vertikalno vpetost zakonodaje v pravni okvir in predvsem preprečiti nadaljevanje razkroja sistema urejanja prostora, ki se prek formalne ravni prenaša v vsakdanjo prakso in že vpliva na kakovost gradnje in prostorskega razvoja v Sloveniji.

Med ostalimi izhodišči, ki naj vodijo pripravo sprememb v DKAS izpostavljamo še:

- zakonski okvir mora dvigniti standard formalnega (minimalni standard) vključevanja javnosti v postopke urejanja prostora; v skladu z pozitivnimi učinki zgodnje seznanjenosti s posegi v prostor naj se ponovno uvede vsaj prostorske konference za izdelavo vseh dokumentov; opredeli naj se vloga nevladnih organizacij, ki delujejo v javnem interesu za urejanja prostora;

- s spremembami je treba redefinirati vlogo urejanja prostora in zagotoviti, da bo možno v Sloveniji iz naslova skladnega urejanja prostora voditi aktivno politiko usklajevanja interesov; vsebinsko usklajevanje interesov je ključno za stabilnejšo kakovost prostorskega razvoja in mora zato postati

torišče nove prostorske politike - pristojnemu ministrstvu naj se dodeli vloga nosilca urejanja prostora;

- v duhu nove vloge urejanja prostora naj zakonodajalec poskrbi za razvoj stroke, raziskovanje, stabilnost strokovne terminologije in za ustrezno izobraževanje javnosti;

- preprečiti je treba možnost, da si Vlada jemlje pravico sprejeti prostorski akt, če pristojna ministrstva ne dajo pozitivnih mnenj na predlog dokumenta; dosega uskladitve je nujnost!

- ponovno je treba poskrbeti za vzpostavitev sistema odgovornosti, ki bo med drugim vključeval tudi več strokovne avtonomnosti; nedopustno je, da smo ukinili lokacijske dokumentacije zaradi malverzacij in slabega dela posameznikov kot tudi, da občinski svetniki in župani ne odgovarjajo za stanje, ki ga s svojimi odločitvami povzročajo v prostoru

- treba je v postopkih predvideti **manevrski prostor za strokovne odločitve**, ki jih pač ni mogoče definirati vnaprej, ob pripravi posameznih aktov (diskrecijska pravica občine, strokovnjakov ipd.)

- ponovno je treba zahtevati **obveznost občinskega urbanista** za vsako občino (ta po potrebi deluje s strokovnimi sveti (taka je avstrijska praksa)), lahko je zunanji strokovnjak – torej podobno, kot je i mel ZURP-1;

- v zakonski okvir je treba vrniti pojem **gradbene parcele**, ki je iz zakonodaje izginil, čeprav so ker so vse evidence v občini so vezane na gradbeno parcelo.

V duhu zapsanega DKAS poziva ZAPS, da naj ta zakonodajalcu predlaga, naj se čim prej imenuje razširjeno delovno telo iz vrst izdelovalcev prostorskih aktov in predstavnikov občinskih strokovnih služb ter tako sproži pripravo projekta: Kritična analiza prostorske in povezane zakonodaje s predlogom sprememb. Sočasno naj se zakonodajalec zaveže, da bo ta dokument javno predstavljen in da bodo predlogi spremembe zakonodajnega okvira oblikovani z vključevanjem širše javnosti.

V pričakovanju uspešnega nadaljevanja dela in z lepimi pozdravi

za UO DKAS
mag. Maja Simoneti,
univ.dipl.inž.kraj.arh.